

בש"פ 5038/15 - מדינת ישראל נגד יוני שבתייב

בבית המשפט העליון

בש"פ 5038/15

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקשת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב: יוני שבתייב

תאריך הישיבה: י' באב התשע"ה (26.7.2015)

בשם המבקשת: עו"ד אופיר טישלר

בשם המשיב: עו"ד ירון גיגי

החלטה

1. לפניי בקשה שנייה להארכת מעצרו של המשיב ב-90 ימים נוספים, לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), מיום 27.7.2015, או עד למתן פסק דין בתפ"ח 33171-05-14, בבית המשפט המחוזי בבאר שבע, לפי המוקדם.

2. נגד המשיב וארבעה נאשמים נוספים (להלן ביחד: הנאשמים) הוגש, ביום 19.5.2014, כתב אישום, אשר תוקן פעמיים, בתאריכים 31.7.2014 ו-4.5.2015. כתב האישום המתוקן בשנית מחזיק חמישה עשר אישומים, ומשתרע על פני 37 עמודים. מכתב האישום עולה, כי החל משנת 2011, במועדים שאינם ידועים למאשימה, ביצעו הנאשמים, כולם או חלקם, שורה ארוכה של עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); סחיטה באיומים, לפי סעיף 428 לחוק העונשין; החזקת מקום מגורים למשחקי מזל אסורים, לפי סעיף 228 רישא לחוק העונשין; ארגון הימורים, לפי סעיף 225 לחוק העונשין; העלמת הכנסות, לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש]; הלבנת הון, לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000; ועבירות נוספות. על-פי כתב האישום, במהלך התקופה הרלוונטית, פעלו הנאשמים "בתבנית מאורגנת, שיטתית, ומתמשכת" לצורך החזקתו וניהולו של ארגון שמטרתו ביצוע הימורים אסורים על משחקי ספורט, תוך שהם מאיימים על המשתתפים במשחקים אלו; מלווים להם כספים בריבית קצוצה; וסוחטים אותם באיומים, על מנת לאלצם להשיב את חובותיהם. יצויין, כי במסגרת התיקון הראשון לכתב האישום, צורף המשיב כאחד הנאשמים, עם מעצרו ביום 22.7.2014, ולאחר שנמלט מפני רשויות החוק, החל מיום 29.4.2014. עוד יצויין, כי במסגרת תיקונו השני של כתב האישום, השמיטה המאשימה את פרטי האישום אשר ייחסו לנאשמים ניהול ופעילות במסגרת של ארגון פשיעה.

הליכי המעצר

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום נגד המשיב, הוגשה בקשה להורות על מעצרו עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. בהחלטה, מיום 13.11.2014, קבע בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט נ' אבו טהא), כי המבקשת הניחה תשתית ראייתית לכאורית להוכחת מרבית האישומים המיוחסים לנאשמים בכתב האישום, ולמשיב בכלל זה. בשים לב "למערך הפעילות העבריינית הרחבה המפורטת בכתב האישום, המלמד על דפוסי התנהגות עבריינים", ובהיעדר קיומה של חלופת מעצר אשר יש בה כדי לאיין או להפיג את מסוכנותו, הורה בית המשפט המחוזי על הארכת מעצרו של המשיב, עד לתום ההליכים המשפטיים בעניינו. יצויין, כי במסגרת החלטה זו הוארך מעצרו של שלושה נאשמים נוספים (להלן: רובין; בן שימול; ו-אבוטבול). הנאשם החמישי, ירון קפלן, שוחרר למעצר בית.

4. משחלפו תשעה חודשים מיום מעצרו של המשיב, הגישה המבקשת בקשה להארכת מעצרו של המשיב בתשעים ימים נוספים. בהחלטה, מיום 12.5.2015, הוארך מעצרו של המשיב בתשעים ימים נוספים, מיום 28.4.2015, וזאת בהסכמת המשיב על רקע המלצתו של כב' השופט נ' סולברג בדיון שנערך בפניו (בש"פ 2721/15).

5. בני לביני, הוארך מעצרו של רובין, פעמיים, ב-90 ימים נוספים; וכן הוארך מעצרו של בן שימול ו-אבוטבול, תחילה ב-90 ימים, ולאחר מכן ב-30 ימים נוספים (בש"פ 3069/15, מפי השופטת א' חיות; ובש"פ 983/15, מפי השופט נ' סולברג). ביום 11.6.2015, הגישה המאשימה בקשה שלישית להארכת מעצרו של בן שימול ואבוטבול ב-90 ימים נוספים. השופט ע' פוגלמן ציין בהחלטתו, מיום 17.6.2015 (בש"פ 4095/15), כי בחלוף למעלה משנה ממועד הגשת כתב האישום הראשון נגד הנאשמים, "טרם התקיימה בתיק ישיבת הוכחות אחת". בנסיבות אלה הורה, אמנם, השופט פוגלמן על הארכת מעצרו של בן שימול ואבוטבול ב-90

ימים נוספים, אך קבע כי יש לבחון את האפשרות לשחרור השניים לחלופת מעצר.

הבקשה להארכת מעצרו של המשיב

6. ביום 19.7.2015, הגישה המבקשת בקשה שנייה להארכת מעצרו של המשיב ב-90 ימים נוספים. בגדרי בקשה זו, טוענת המבקשת כי מן המשיב נשקפת מסוכנות רבה, על רקע "מערך פעילות עברייני המבוצע בחבורה תוך שימוש באלימות", אליו הוא השתייך. לכך יש להוסיף, לטענתה של המבקשת, את עברו הפלילי המכביד של המשיב, הכולל עשר הרשעות קודמות בעבירות של אלימות, סמים ורכוש. עוד ציינה המבקשת בבקשתה, כי המשיב "ירד למחתרת לאחר מעצרו של הנאשמים האחרים, והיה בבריחה מפני רשויות החוק". לבסוף, טענה המבקשת, כי משפטו של המשיב מתנהל כשורה, ועד כה נשמעה עדותם של 12 עדים, וקבועים מועדי הוכחות נוספים בחודשים הקרובים.

על יסוד האמור, התבקשתי להורות על הארכת מעצרו של המשיב בתשעים ימים נוספים, החל מיום 27.7.2015.

טענות הצדדים בדיון

7. בדיון שנערך בפניי, ביום 26.7.2015, טען בא-כוחו של המשיב, עו"ד ירון גיגי, כי "קצב התקדמות ההליך רחוק מלהשביע רצון". זאת שכן, מדובר בתיק בעל היקף ראיות משמעותי, הכולל כ-250 עדי תביעה, אשר היה משופע בדחיות רבות של מועדי דיוני ההוכחות, וזאת בין היתר עקב התנהלות המבקשת עצמה. המשיב טען בנוסף, כי יש מקום להשוות עניינו לענינים של בן שימול ואבוטבול, שכן הם היו "במעמד היררכי" בכיר יותר מן המשיב בניהול, לכאורה, של ארגון ההימורים, כאשר לשלושה עבר פלילי דומה. נטען, בהקשר לכך, כי המשיב יכול להציע חלופת מעצר ראויה, אשר יש בה כדי להקהות את מסוכנותו.

8. בא-כוח המבקשת, עו"ד אופיר טישלר, טען מנגד, כי המשיב היה, הלכה למעשה, במעמד היררכי גבוה יותר ממעמדו של בן שימול ואבוטבול. עוד נטען, כי אין אפשרות ליתן אמון במשיב, על רקע הימלטותו מגורמי החקירה, עם היוודע לו דבר מעצרו של יתר הנאשמים. עו"ד טישלר הדגיש את חומרת המעשים המיוחסים למשיב, מהם ניכרת "השתלטות אלימה על תחום ההימורים", הכוללת "מתן הלוואות בריבית קצוצה". ביתר שאת אמורים דברים אלו, כך נטען, לנוכח עברו הפלילי המכביד של המשיב, אשר ריצה בעבר תקופת מאסר ממושכת. במענה לטענת המשיב בנוגע לקצב התנהלותו של ההליך המשפטי בבית המשפט המחוזי, טען עו"ד טישלר כי "בית המשפט עושה מאמצים לקבוע מועדים נוספים גם בפגרה", וכי "התיק עלה על מסלול התקדמות".

דיון והכרעה

9. סעיף 62 לחוק המעצרים מורה, כי: "על אף הוראות סעיפים 59 עד 61, רשאי שופט של בית המשפט העליון לצוות על הארכת המעצר או על מעצר מחדש, לתקופה שלא תעלה על 90 ימים, ולחזור ולצוות כך מעת לעת, וכן להורות על שחרורו של הנאשם, בערובה או ללא ערובה". החלטה בדבר הארכת מעצר, בהתאם לסעיף זה, נעשית על יסוד איזון בין הפגיעה המתמשכת

בחירותו של הנאשם, אשר כל עוד לא הורשע עומדת לו חזקת החפות, מחד גיסא; לבין עוצמתו של האינטרס הציבורי המצדיק את הארכת מעצרו, באותן הנסיבות, מאידך גיסא (בש"פ 8432/14 מדינת ישראל נ' זונשוילי (26.1.2015); בש"פ 6581/14 מדינת ישראל נ' מונדר (2.11.2014); בש"פ 6462/14 מדינת ישראל נ' עמר (20.10.2014)). בגדרי האיזון הנדרש, על בית המשפט לבחון את מידת מסוכנותו של הנאשם, ובין השאר יש ליתן את הדעת לנסיבות אלה: חומרת העבירות המיוחסות לו; עברו הפלילי; גילו של הנאשם; וקיומו של חשש כי הנאשם ישאף להימלט מאימת הדין או כי ישבש הליכי משפט. בהינתן שהותו הממושכת של הנאשם במעצר, יש לבחון בנוסף, את מידת התקדמותו של ההליך בתיק העיקרי המתנהל נגדו. הלכה היא, "כי ככל שיתמשכו הליכי משפטו של הנאשם כך יטה האיזון לעבר שחרורו של הנאשם לחלופת מעצר" (בש"פ 5113/14 מדינת ישראל נ' אדינייב (3.8.2014); וראו גם: בש"פ 2105/14 מדינת ישראל נ' אגדה (1.4.2014); בש"פ 7876/12 מדינת ישראל נ' רוני (29.11.2012)).

לאחר שבחנתי את הבקשה שלפניי, על נספחיה, הגעתי לכלל מסקנה כי יש להיעתר לה. סבורני, כי במקרה שלפנינו טרם נטתה הכף, לעת הזו, אל עבר שחרורו של המשיב ממעצר, והאינטרס הציבורי מצדיק את המשך מעצרו, כפי שיפורט להלן.

10. אין צורך להכביר מלים על חומרת המעשים המיוחסים, לכאורה, למשיב כפי שהדבר משתקף מכתב האישום. המדובר בעבירות חמורות ביותר, המלוות בפגיעה קשה בשלטון החוק, לצד זילות בחיי אדם וברכוש. לכך יש להוסיף, את עברו הפלילי המכביד של המבקש, הכולל הרשעות למכביר, ומאסר לתקופה ממושכת מאחורי סורג ובריח.

11. עוד ראוי לציין, את החשש – אשר ניכר ביתר שאת בענייננו – מפני הימלטותו של המשיב מאימת הדין. במו ידיו, הסיר מעצמו המשיב את האמון שעשוי היה להינתן לו, שעה שבחר להימלט מרשויות החוק, עם היוודע לו דבר מעצרו של חבריו. בכך, העיד על עצמו המשיב, כי קיים קושי רב ליתן בו אמון, ולשחררו לחלופת מעצר. יפים, לעניין זה, הדברים שנאמרו בבש"פ 507/00 מזרחי נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(1) 385, 391 (2000):

"חלופת מעצר, לרבות מעצר בית, מתבססת על אמון שבית-המשפט רוחש לנאשם. שהרי, אין חלופת מעצר אלא אם יש עילת מעצר, ואין עילת מעצר אלא אם יש יסוד סביר לחשש בדבר מסוכנות הנאשם, בדבר הימלטות מן הדין או שיבוש הליכי משפט. אם, אף-על-פי-כן, בית-המשפט מסתפק בחלופת מעצר, אין זאת אלא משום שהוא סומך על הנאשם שלא ינצל את השחרור מן המעצר כדי לעבור עבירה, להתחמק מן הדין או לשבש את הליכי המשפט. התנאים המגבילים של חלופת המעצר, יהיה זה מעצר בית ותהיה זו ערבות כספית, לעולם אינם מסלקים את החשש במידה מספקת, אלא אם הם מתאספים לאמון שהנאשם יקיים את תנאי השחרור, המפורשים והמשתמעם. אם נשמט האמון, מתמוטטת גם החלופה" (ראו גם: בש"פ 3255/13 חרב נ' מדינת ישראל (20.5.2013)).

12. אוסיף עוד, כי אין בידי לקבל את טענתו של המשיב, לפיה מעמדו בארגון ההימורים היה נמוך, או למצער שווה, למעמדם של בן שימול ואבוטבול. עיון בכתב האישום מלמד לכאורה, כי המשיב שימש, במרבית העניינים, כיד-ימינו של "ראש" ארגון ההימורים, רובין, ואילו בן שימול ואבוטבול, היו עושי-דברם של השניים. כך, בפתח כתב האישום נכתב, כי רובין והמשיב "צברו מוניטין בקרב האוכלוסייה הדרומית בכלל, ובקרב תושבי העיר באר שבע בפרט, כמי שעומדים בראש התארגנות פלילית אשר נוהגים להטיל אימתם לשם קידום ענייניהם הפליליים". מנגד, נטען בכתב האישום כי בן שימול ואבוטבול שימשו כ"סוכני בטיים" (כלומר סוכני הימורים – א.ש.). בנוסף, במסגרת האישום הראשון, נאמר כי רובין והמשיב "ניהלו" אתרי הימורים לא חוקיים ברשת האינטרנט. ועוד,

נטען באישום השני, כי רובין והמשיב סחטו באיומים אדם אשר שימש כסוכן הימורים, וזאת "באמצעות" אבוטבול. נראה, אפוא, כי מעמדו של המשיב בארגון ההימורים היה גבוה, לכאורה, מאשר מעמדו של בן שימול ואבוטבול. מטעם זה, יש רגליים לסברה כי נשקפת מן המשיב מסוכנות גבוהה יותר מאשר זו הנשקפת מבן שימול ואבוטבול, ומסוכנותו של המשיב מצדיקה, בנסיבות העניין, התייחסות שונה כלפיו.

13. לבסוף, אציין כי חרף התמשכות ההליכים בעניינו של המשיב, ניכר כי התיק מתנהל, בשלב זה, בקצב ראוי, לנוכח שמיעתם של עדי תביעה רבים, וקביעת דיוני הוכחות לא מעטים במהלך חודש ספטמבר 2015. עם זאת, אכיר תודה לבית המשפט, אם ניתן יהיה לקבוע ישיבות נוספות בתיק זה על מנת להשלים, תוך פרק זמן סביר, את שמיעת הראיות בתיק.

14. על יסוד השיקולים לעיל, הגעתי לכלל מסקנה, כי טרם נעה המטוטלת לעבר שחרורו של המשיב ממעצר, וזאת במיוחד נוכח חומרת העבירות המיוחסות לו, מסוכנותו הרבה, והחשש הממשי מפני ניסיון חוזר של המבקש למלט עצמו מאימת הדין.

15. אשר על כן, דין הבקשה להתקבל ומעצרו של המשיב מוארך בזאת בתשעים ימים נוספים, החל מיום 27.7.2015, או עד למתן פסק דין בתפ"ח 33171-05-14, בבית המשפט המחוזי בבאר שבע, לפי המוקדם.

ניתנה היום, י"א באב התשע"ה (27.7.2015).

ש ו פ ט